

مسجد باید به «دولت محله» تبدیل شود

رئیس جمهور مسجد را کانون شکل‌گیری نوعی «حکمرانی محلی» دانست و گفت: در زمان رسول خدا، مسجد محل اداره امور جامعه بود؛ ساختارهای دولتی به شکل امروزی وجود نداشت ...

رئیس جمهور مسجد را کانون شکل‌گیری نوعی «حکمرانی محلی» دانست و گفت: در زمان رسول خدا، مسجد محل اداره امور جامعه بود؛ ساختارهای دولتی به شکل امروزی وجود نداشت و مردم در مسجد گرد هم می‌آمدند و درباره مسائل خود تصمیم‌گیری می‌کردند. بر همین اساس، مطلوب آن است که مسجد به «دولت محله» تبدیل شود و شرایط کنونی نیز فرصتی برای تحقق این هدف فراهم کرده است.

به گزارش ایکننا به نقل از پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست جمهوری، مسعود پزشکیان، رئیس جمهور در جریان بازدید از یکی از قرارگاه‌های «مسجد محوری و محله محوری» در یکی از مساجد شهر تهران، ضمن حضور در بخش‌های مختلف این مجموعه، از نزدیک در جریان برنامه‌ها، اقدامات اجرایی و نحوه سازماندهی فعالیت‌های مردمی قرار گرفت.

در این بازدید، ظرفیت‌های شکل‌گرفته در حوزه‌های خدمت‌رسانی اجتماعی، فعالیت‌های جهادی، حمایت‌های معیشتی، برنامه‌های فرهنگی و تربیتی، و همچنین تلاش‌ها برای ایجاد شبکه‌ای منسجم از مشارکت‌های مردمی مورد بررسی قرار گرفت.

رئیس جمهور در ادامه و در سخنانی مسجد را کانون شکل‌گیری نوعی «حکمرانی محلی» دانست و خواستار سازماندهی منسجم ظرفیت‌های مردمی در این بستر شد.

پزشکیان با تأکید بر ضرورت «نظام‌مند شدن»، «انسجام بخشی» و «هماهنگی میان نهادها» در بستر محلات، پیشنهادهای را برای ارتقای کارآمدی این الگو ارائه کرد.

رئیس جمهور با اشاره به کارکرد تاریخی مسجد در صدر اسلام اظهار داشت: در زمان رسول خدا، مسجد محل اداره امور جامعه بود؛ ساختارهای دولتی به شکل امروزی وجود نداشت و مردم در مسجد گرد هم می‌آمدند و درباره مسایل خود تصمیم‌گیری می‌کردند. بر همین اساس، مطلوب آن است که مسجد به «دولت محله» تبدیل شود و شرایط کنونی نیز فرصتی برای تحقق این هدف فراهم کرده است.

پزشکیان با طرح ایده تبدیل مسجد به یک ساختار حکمرانی محلی، افزود: برای تحقق این هدف، اقداماتی که در حال حاضر در این مجموعه انجام می‌شود بخشی از مسیر است، اما لازم است این فعالیت‌ها در قالب یک نقشه جامع سازماندهی شود. به گونه‌ای که مساجد هر محله روی نقشه مشخص باشند، به یکدیگر متصل شوند و هر مسجد، جمعیت معینی را تحت پوشش قرار دهد. همچنین، متناسب با رسالت‌های تعریف شده، مأموریت‌های مشخصی برای هر مسجد تعیین شود.

رئیس جمهور با اشاره به ظرفیت دستگاه‌های مختلف تصریح کرد: نهادهایی مانند هلال احمر می‌توانند در حوزه تربیت نیروهای امدادی نقش‌آفرینی کنند، شهرداری می‌تواند خدمات شهری را در این بستر سامان دهد، نظام بهداشت و درمان می‌تواند مسایل سلامت مردم را در سطح محله پیگیری کند، آموزش و پرورش می‌تواند در شکل‌دهی به آموزش و رفتار نسل نوجوان مؤثر باشد و نهادهای حمایتی نیز می‌توانند پوشش اجتماعی را تکمیل کنند؛ چراکه این مأموریت به تنهایی از عهده یک دستگاه برنمی‌آید.

پزشکیان با تبیین مفهوم حکمرانی محلی ادامه داد: در سطح محله امکان بسیج منابع مردمی وجود دارد؛ می‌توان متناسب با اهداف، برنامه‌ریزی کرد و بر اساس افق دید، دستاوردها را شکل داد. اگر نگاه محدود به گروه‌های خاص باشد، برنامه‌ها نیز محدود خواهد شد؛ اما اگر کل جمعیت محله به عنوان مخاطب دیده شود، دامنه اقدامات به مراتب گسترده‌تر خواهد شد.

رئیس جمهور خاطر نشان کرد: در صورت ایجاد چنین پوششی، می‌توان متناسب با نیاز گروه‌های مختلف - از سالمندان و بیماران تا کودکان، جوانان، ورزشکاران و هنرمندان - برنامه‌ریزی کرد، اشتغال ایجاد نمود و خدمات هدفمند ارائه داد. تحقق این امر نیز در گرو مشارکت مردم است.

پزشکیان با اشاره به شرایط پیش روی کشور گفت: با روندی که در آینده پیش بینی می شود، کشور با مسایل و چالش هایی مواجه خواهد بود که حل آن ها صرفاً از عهده دولت برنمی آید. همان گونه که در دوران جنگ ۸ساله، این مردم بودند که با حضور خود امور را پیش بردند، امروز نیز نیازمند مشارکت گسترده مردمی هستیم.

رئیس جمهور ادامه داد: شرایط کنونی از جهاتی پیچیده تر از گذشته است؛ در آن زمان با یک دشمن مشخص مواجه بودیم، اما امروز با مجموعه ای از قدرت ها روبه رو هستیم و در چنین شرایطی، بدون حضور مردم امکان پیشبرد امور وجود ندارد.

پزشکیان با تأکید بر نقش مساجد به عنوان بهترین بستر برای سازماندهی اجتماعی، افزود: مساجد، مدارس، مراکز بهداشتی، هلال احمر، سمن ها و هیئات مذهبی، هر یک می توانند مخاطبان خود را سازماندهی کرده و در این چارچوب ایفای نقش کنند.

رئیس جمهور در ادامه پیشنهاد کرد: یک مرکز منطقه ای تعریف شود و محدوده ای با جمعیت مشخص - برای مثال ۲۰ تا ۲۵ هزار نفر - به عنوان حوزه پوشش در نظر گرفته شود. سپس مجموعه های فعال در این محدوده گرد هم آیند، تجربیات خود را به اشتراک بگذارند و برنامه های خود را به صورت هماهنگ تنظیم کنند.

پزشکیان با تأکید بر ضرورت تغییر رویکردها، تصریح کرد: باید به جای رقابت های مخرب، رقابت در خدمت رسانی شکل گیرد. اختلافات جناحی و سلیقه ای نباید مانع خدمت به مردم شود. هر فرد یا مجموعه ای که توان بیشتری دارد، باید میدان عمل پیدا کند و دیگران نیز در کنار او به ارائه خدمت بپردازند.

وی افزود: ضرورتی برای حذف یکدیگر وجود ندارد؛ بلکه باید به جای طرد، به جذب حداکثری اندیشید. در چنین فضایی، جوانان حتی کسانی که در مساجد تردد ندارند نیز با مشاهده اثرگذاری خود، به فعالیت های اجتماعی گرایش پیدا می کنند و از آسیب ها دور می شوند.

رئیس جمهور با تقدیر از اقدامات انجام شده در این مجموعه گفت: فعالیت های صورت گرفته بسیار ارزشمند است، اما لازم است با سازماندهی دقیق تر، محدوده های پوشش مشخص شود و مساجد مختلف با برگزاری جلسات منظم، هماهنگی و تبادل تجربه داشته باشند. هرچه دامنه پوشش افزایش یابد، میزان اثرگذاری نیز بیشتر خواهد شد.

پزشکیان در بخش پایانی سخنان خود با اشاره به مفهوم عبادت، اظهار داشت: عبادت صرفاً به معنای انجام مناسک نیست، بلکه به معنای حرکت به سوی کمالاتی همچون خلاقیت، کرامت، عزت و دانایی است. جامعه ای که بر این مبنا حرکت کند، می تواند از بسیاری از مشکلات عبور کند.

رئیس جمهور با بیان اینکه کسی که بر پایه کرامت و رحمت عمل می کند، رفتار متفاوتی با دیگران دارد و همین رفتار، عامل جذب مردم خواهد بود، اظهار داشت: مساجد موفق نیز آن هایی هستند که توانسته اند با ایجاد جاذبه، مردم را به خود جذب کنند.

پزشکیان قدرت واقعی جامعه را در گرو حضور و مشارکت مردم دانست و تأکید کرد: هرچه این مشارکت گسترده تر شود، امکان حل مسایل نیز افزایش خواهد یافت